

Referințe bibliografice

1. Andreea Tabacu, Executarea hotărârilor în materia contenciosului administrativ, În: Revista Transilvană de Științe Administrative din 01.30.2012.
2. Cobăneanu S., Bobeica E., Rusu V., Drept administrativ, note de curs, Ed. Tipografia Centrală, Chișinău, 2012.
3. Codul de Procedură Civilă a Republicii Moldova, nr. 225-XV din 30.05.2003, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.111-115/451 din 12.06.2003.
4. Codul vamal al Republicii Moldova, nr.1149-XIV din 20.07.2000. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.160-162 din 23.12.2000.
5. Dinuică D., Contenciosul administrativ român, Editura Fundației România de mâine, București, 2003.
6. Dr. Jeans Mazer-Ladevig, Pascari Anastasia, Fistican Eugenia, Doaga Valeriu, Cretu Gheorghe, Comentariul Legii Contenciosului administrativ, Editura Cartier, Chișinău, 2002.
7. Guțuleac Victor, Comarnițaia Elena, Drept administrative. Note de curs, Ed. Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată, Chișinău, 2013.
8. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova Cu privire la practica examinării în contencios administrativ a litigiilor legate de aplicarea legislației vamale nr. 4 din 24.12.2010 (Modificată de: Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.11 din 15.05.2017).
9. Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10.02.2000, Monitor Oficial al Republicii Moldova nr. 57-58 din 18.08.2000.
10. Manualul judecătorului pentru cauze civile, Asociația Judecătorilor din RM, Chișinău, 2013.
11. Mocanu Victor, Enciu Lilian, Contenciosul Administrativ. Note de curs, Ed. Universitatea de Studii Europene din Moldova, Chișinău, 2014.
12. Zubco Valeriu, Pascari Anastasia, Cretu Gheorghe, Contenciosul administrativ, Ed. Cartier Juridic, Chișinău, 2004.
13. <https://legeaz.net/dictionar-juridic/contestatie>.

S. BODLEV,
lector universitar în cadrul
Universității de Stat "B.P.Hajdeu"
din Cahul

Sergiu BODLEV,
university lecturer of State
University "B.P. Hajdeu" in Cahul

CZU: 342.724 (478)

COMPONENTE ȘI FORME ALE CORUPȚIEI

Sulaiman MAHMOUD,
doctorand ULIM

REZUMAT

Analizând diferite aspecte ale corupției inserate în multiple definiții, precum și aprecierile legislative ale actelor de corupție, se face necesară generalizarea anumitor componente specifice actului de corupție. Printre acestea vom evidenția: abuzul în serviciu; luarea de mită; darea de mită; primirea de foloase necuvenite; traficul de influență; conflictul de interese; protecționismul.

În funcție de amploarea faptelor de corupție, în literatura de specialitate, dar și în documentele naționale privind combaterea și prevenirea corupției întâlnim o divizare a acesteia în „corupție mare” și “ corupție mică”. Corupția mare este asociată atât funcțiilor de nivel înalt și factorilor de decizie majoră, cât și formelor grave de fraude, extorcări de fonduri, mergând până la criminalitatea organizată. Corupția mică are cel mai puternic impact pentru percepția publică, deoarece este cea mai răspândită formă de corupție manifestată prin luarea de mită de funcționarii publici din diferite domenii, cum ar fi învățământul, instituțiile medicale, poliție etc.

Cuvinte chee: corupție, corupție mare, corupție mică, mită, funcționari publici.

COMPONENTS AND FORMS OF CORRUPTION

Sulaiman MAHMOUD,
Ph.D student (ULIM)

SUMMARY

Analyzing different aspects of corruption embedded in multiple definitions and legal assessments of acts of corruption, it is necessary to generalize certain specific components referring to the act of corruption. Among them we highlight: abuse of office; bribery; receiving undue benefits; influence peddling; conflict of interest; protectionism.

Depending on the extent of corruption in literature, but also in national documents on combating and preventing corruption we can see a division of corruption in “big corruption” and “small corruption”. Big corruption is associated with higher level functions and major decision-makers and serious fraud, extortion, up to organized crime. Small corruption has the greatest impact on public perception because it is the most widespread form of corruption manifested by bribery of officials from various domains such as education, health institutions, police, etc.

Keywords: Corruption, big corruption, small corruption, bribery, civil servants

Introducere. Corupția este prezentă atât în statele sărace și în curs de dezvoltare, cât și în cele dezvoltate, iar lupta pentru combaterea ei a devenit o problemă serioasă, deoarece aceasta se extinde foarte rapid, cuprinzând, mai întâi, câteva sectoare, câteva domenii și apoi întreaga societate, devenind un stil de viață, un labirint din care nu se mai poate ieși, o mentalitate [1].

Amploarea, dimensiunea și formele fenomenului de corupție cu-

nosc ritmuri și tendințe diferite de la o societate la alta, iar evaluarea intensității și gravității sale depinde, în mare măsură, de forța și persistența unor tradiții și practici sociale și culturale, de modelul etic și normativ existent, de moravurile și mentalitățile dominante, de gradul de receptare, acceptare și respectare a normelor de bază ale societății respective.

În România fenomenul corupției sare peste orice bănuț rigiditate,

dovedindu-se expansiv în numeroase domenii, ceea ce constituie un obstacol în calea dezvoltării libere a societății în baza exigențelor statului de drept și a democrației pluraliste.

Scopul studiului. Pentru ca prevenirea și combaterea fenomenului de corupție să fie eficientă, este necesară concentrarea pe înțelegerea cauzelor profunde ale diferitelor manifestări ale actelor de corupție, precum și pe găsirea unor metode de eliminare sau de diminuare a acestui fenomen. Buna funcționare a administrației publice este condiționată și de prevederile legale în domeniu. Cu cât acestea sunt mai clare și mai eficiente, cu atât arbitrarul și ilegalitatea vor fi mai puțin prezente în acțiunile acesteia. În acest scop se face necesară a identifica componentele și formele acestui flagel.

Rezultatele obținute. Alin.(2) al art.16 din Legea R.M. nr.90 cu privire la prevenirea și combaterea corupției stabilește că sunt acte de corupție: a) coruperea activă; b) coruperea pasivă; c) traficul de influență; d) luarea de mită; e) darea de mită; f) primirea de recompensă ilicită.

Alin.(3) al aceluiași articol fixează că sunt acte conexe actelor de corupție următoarele acțiuni săvârșite în legătură directă cu actele de corupție: a) abuzul de putere sau abuzul de serviciu; b) excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu; c) legalizarea veniturilor obținute din acte de corupție; d) împiedicarea înfăptuirii justiției; e) însușirea de bunuri; f) cauzarea de daune materiale prin înșelăciune sau prin abuz de încredere; g) distrugerea sau deteriorarea de bunuri; h) protecționismul; i) falsificarea rezultatelor votării.

Legea României nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, în art.6, la fel califică în calitate de infracțiuni de corupție luarea de mită, darea de mită, primirea de foloase necuvenite și trafic de influență. Art.17 din Legea menționată stabilește un șir întreg de infracțiuni care sunt calificate ca fiind în legătura directă cu infracțiunile de corupție. Printre acestea se numără și abuzul în serviciu contra intereselor publice.

Analizând diferite aspecte

ale corupției inserate în multiple definiții, precum și aprecierile legislative ale actelor de corupție, se face necesară generalizarea anumitor componente specifice actului de corupție. Printre acestea vom evidenția: *abuzul în serviciu; luarea de mită; darea de mită; primirea de foloase necuvenite; traficul de influență; conflictul de interese; protecționismul.*

Abuzul în serviciu. Art. 17 lit.d) din Legea României nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție [2], stabilește că abuzul în serviciu contra intereselor publice, săvârșit în realizarea scopului urmărit printr-o infracțiune este în legătură directă cu infracțiunile de corupție sau cu infracțiunile asimilate acestora. Art. 297 din Codul penal al României califică abuzul în serviciu ca fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice.

Același lucru este prevăzut și în Legea R.M. nr.90 din 25.04.2008 cu privire la prevenirea și combaterea corupției, în care în alin.3 al art.16 *Răspunderea pentru actele de corupție* este fixată dispoziția precum că abuzul de putere sau abuzul de serviciu se consideră act conex actelor de corupție săvârșit în legătură directă cu actele de corupție. Art.327 din CP al R.M. definește abuzul de putere sau abuzul de serviciu ca fiind folosirea intenționată de către o persoană cu funcție de răspundere a situației de serviciu, în interes material, ori în alte interese personale, dacă acestea au cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Codul contravențional al Republicii Moldova califică abuzul de putere sau abuzul de serviciu (art.312) ca o manifestare prin folosirea intenționată a situației de serviciu într-un mod care contravine intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice.

Din aceste definiții trebuie să înțelegem că folosirea situației de serviciu presupune că persoana cu funcție de răspundere comite sau nu comite fapte contrar atribuțiilor de serviciu [3].

Obiectul abuzului în serviciu îl constituie relațiile referitoare la buna desfășurare a activității organelor autorităților publice centrale și locale, a organelor de drept și persoanelor cu funcții de răspundere, în scopul îndeplinirii de către acestea a atribuțiilor lor de serviciu în mod corect, cu respectarea intereselor legale ale persoanelor fizice și juridice [4].

Luarea și darea de mită. Luarea de mită este fapta funcționarului care, direct sau indirect, pretinde ori primește bani sau alte foloase care nu i se cuvin, ori acceptă promisiunea unor astfel de foloase sau nu o respinge, în scopul de a îndeplini, sau a nu îndeplini ori a întârzia îndeplinirea unui act privitor la îndatoririle sale de serviciu, sau în scopul de a face un act contrar acestor îndatoriri. (art. 289 Codul Penal al României). Darea de mită (art. 290 Codul Penal al României) consta în promisiunea de oferirea sau darea de bani ori alte foloase, în condițiile arătate în art. 289 [5].

Infracțiunile de luare și dare de mită sunt prevăzute de art.324 și art.325 din Codul penal al R.M. care definește luarea de mită ca corupere pasivă, iar darea de mită ca corupere activă. Art.324 din Cod introduce și noțiunea de estorcare de bunuri, ca o formă de corupere pasivă, deoarece ea constă în înaintarea de către o persoană cu funcții de răspundere, sub amenințarea săvârșirii acțiunilor care vor cauza prejudicii intereselor legale ale persoanei care corupe sau crearea intenționată a unor condiții care impun pe acesta să dea bunuri în scopul prevenirii consecințelor nefaste asupra intereselor sale legale [6].

Primirea de foloase necuvenite. Art.15 Faptele de comportament corupțional, din Legea R.M. nr.90 din 25.04.2008 cu privire la prevenirea și combaterea corupției, stabilește ca fapt de corupție primirea, de la orice persoană fizică sau juridică, de cadouri sau beneficierea de alte foloase pentru îndeplinirea atribuțiilor

de serviciu sau în virtutea stării lor sociale, precum și oferirea lor unor altor funcționari publici, cu excepția semnelor de atenție simbolice, suvenirilor în conformitate cu normele de protocol și de curtoazie internațională. Art.330 din Codul penal al R.M. califică drept infracțiune primirea de către un funcționar a recompensei ilicite, sau altfel spus, a unei recompense nelegitime sau a unor avantaje patrimoniale. A primi o recompensă înseamnă a fi răsplătit, în cele mai dese cazuri exprimându-se printr-o retribuție bănească [7].

Traficul de influență. Art. 291 alin.(1) din Codul penal al României stabilește ca infracțiune pretinderea, primirea ori acceptarea promisiunii de bani sau alte foloase, direct sau indirect, pentru sine sau pentru altul, săvârșită de către o persoană care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public și care promite că îl va determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri,

Art. 292 din Cod fixează ca infracțiune și cumpărarea influenței prin promisiunea, oferirea sau darea de bani sau alte foloase, direct sau indirect.

Și legislația penală a Republicii Moldova (art.326 Cod penal) consideră traficul de influență ca infracțiune. Pentru existența infracțiunii de trafic de influență este necesar ca făptuitorul să aibă influență sau să lase să se creadă că are influență (a avea influență înseamnă a fi în relație de prietenie, a se bucura în mod real de încrederea aceluia funcționar, iar a lăsa să se creadă că are influență înseamnă a crea cumpărătorului de influență falsa impresie că se bucură de trecere în fața aceluia funcționar [8]). Important este că influența făptuitorului să fi constituit pentru persoana interesată motivul determinant al tranzacției.

Conflictul de interese. Conform art. 70 din Legea nr.161 din 19 aprilie 2003 *privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de*

afaceri, prevenirea și sancționarea corupției [9], conflictul de interese constă în situația în care persoana ce exercită o demnitate publică sau o funcție publică are un interes personal de natură patrimonială, care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor care îi revin potrivit Constituției și altor acte normative.

Art. 301 din Codul penal al României declară conflictul de interese ca infracțiune săvârșită prin fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a îndeplinit un act ori a participat la luarea unei decizii prin care s-a obținut, direct sau indirect, un folos patrimonial, pentru sine, pentru soțul său, pentru o rudă ori pentru un afin până la gradul II inclusiv sau pentru o altă persoană cu care s-a aflat în raporturi comerciale ori de muncă în ultimii 5 ani, sau din partea căreia a beneficiat ori beneficiază de foloase de orice natură.

Și legislația Republicii Moldova califică conflictul de interese ca act de corupție. Legea nr.16 din 15.02.2008 cu privire la conflictul de interese [10] definește conflictul de interese ca o situație în care persoana care deține o funcție publică trebuie să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii, sau să întreprindă, în îndeplinirea atribuțiilor sale, alte acțiuni ce influențează sau pot influența interesele sale personale.

Conflictul de interese poate să apară și în formă "personală", în sensul că un funcționar poate avea competența legală de a realiza un anumit act, dar datorită unei situații/circumstanțe personale nu poate fi obiectiv.

Funcționarul public este în conflict de interese dacă se află într-una dintre următoarele situații:

a) este chemat să rezolve cereri, să ia decizii sau să participe la luarea deciziilor cu privire la persoane fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial;

b) participă în cadrul aceleiași comisii, constituite conform legii, cu funcționari publici care au calitatea de soț sau rudă de gradul I;

c) interesele sale patrimoniale, ale soțului sau rudelor sale de gradul I pot influența deciziile pe care tre-

buie să le ia în exercitarea funcției publice.

La nivel de administrație publică locală aleșii locali se află în conflict de interese dacă:

a) emit un act administrativ;

b) încheie un act juridic;

c) emit o dispoziție în exercitarea funcției care produce un folos material pentru sine, pentru soțul său ori rudele sale de gradul I.

Consilierii locali se află în conflict de interese, dacă fie personal, fie prin soț, soție, afini sau rude până la gradul al patrulea inclusiv, au un interes patrimonial în problema supusă dezbaterilor consiliului local.

Nerespectarea dispozițiilor privind conflictul de interese constituie abatere disciplinară, dacă nu este o faptă mai gravă. Dacă rezultă că cel în cauză a realizat foloase materiale prin săvârșirea abaterii administrative, persoana căreia i-a fost adresată sesizarea va dispune sesizarea organelor de urmărire penală.

Protecționismul. În paragraful precedent am menționat că legislația Republicii Moldova a cunoscut noțiunea de protecționism în Legea nr. 900 din 27 iunie 1996 privind combaterea corupției și protecționismului care a fost abrogată odată cu adoptarea unei noi legi privind combaterea corupției. Legea respectivă avea ca scop nu numai preîntâmpinarea și combaterea corupției, dar și depistarea și curmarea protecționismului, definind protecționismul ca o acțiune sau o inacțiune a factorului de decizie vizând protejarea în rezolvarea unor probleme a persoanelor interesate, prin atitudine favorabilă față de ele, indiferent de motivele de care s-a condus, care nu conține elemente ale infracțiunii.

Totuși, noua Lege a Republicii Moldova nr.90 din 25.04.2008 cu privire la prevenirea și combaterea corupției, în art.16 califică protecționismul drept act conexe actelor de corupție săvârșite în legătură directă cu actele de corupție. Și art.314 din Codul contravențional al Republicii Moldova fixează în calitate de contravenție tănuirea faptelor de corupție și de *protecționism* sau eschivarea de la întreprinderea măsurilor de rigoare față de funcționarii din subordine vinovați

de săvârșirea unor astfel de acțiuni, fixând și responsabilitatea care se sancționează cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu privirea de dreptul de a ocupa funcții în serviciul public pe un termen de la 3 luni la un an. Însă, neavând o reglementare aparte care ar defini acțiunea de protecționism și formele în care acesta se manifestă este practic imposibil de aplicat sancțiunea pentru o astfel de contravenție.

Valeriu Cușnir, consideră că protecționismul se referă mai mult la normele de conduită, la etica funcționarului public și nu poate fi pusă pe același cântar (prin reglementarea comună) cu actele de corupție, penal condamnabile, fiind binevenită definirea, interpretarea lui într-o altă lege, spre exemplu: "Cu privire la conduita și etica funcționarului public" [11]. Împărtășim această opinie a autorului, însă exprimăm opinia că protecționismul poate fi calificat ca o contravenție administrativă și, din aceste considerente, este necesar a restabili la nivel legislativ noțiunea de protecționism, deoarece el este văzut ca o formă de manifestare a corupției, precum și formele în care acesta se poate manifesta și responsabilitatea juridică pe care trebuie să o poarte cei care se fac vinovați de admiterea protecționismului.

Forme ale corupției. În funcție de amploarea faptelor de corupție, în literatura de specialitate, dar și în documentele naționale privind combaterea și prevenirea corupției întâlnim o divizare a acesteia în „*corupție mare*” și „*corupție mică*”. Corupția mare este asociată atât funcțiilor de nivel înalt și factorilor de decizie majoră, cât și formelor grave de fraude, extorcări de fonduri, mergând până la criminalitatea organizată. Corupția mică are cel mai puternic impact pentru percepția publică, deoarece este cea mai răspândită formă de corupție manifestată prin luarea de mită de funcționarii publici din diferite domenii, cum ar fi învățământul, instituțiile medicale, poliție etc.

În legislația anticorupție din România, distincția dintre cele două niveluri ale corupției are la bază un

sistem complex de factori constând în calitatea persoanei vizate, valoarea sumei sau bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție și cuantumul pagubei materiale cauzate prin infracțiunea respectivă.

Atât în România, cât și în Republica Moldova, corupția s-a răspândit în toate domeniile și în toate ramurile activității. În funcție de domeniul de activitate se face distincție între corupția administrativă, corupția politică, corupția economică și corupția din justiție.

Corupția administrativă privește activitatea administrației publice centrale și locale, autorităților vamale, sănătate și asistență socială, cultură și învățământ, instituțiilor din domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale. Corupția administrativă se referă la mita plătită în schimbul câștigării unor licențe, ușurării procedurilor vamale, câștigării contractelor de achiziții publice sau pentru acordarea priorității la prestarea unei întregi varietăți de alte servicii guvernamentale. La rădăcina acestui tip de corupție stă puterea pe care o au aceste persoane publice de a acorda scutiri preferențiale, de a stabili ordinea priorităților în furnizarea serviciilor publice sau de a aplica în mod discriminatoriu norme și alte reglementări [12].

În cazul acestor delictе, persoanele care îndeplinesc funcții publice primesc diferite avantaje materiale, ori acceptă tacit sau expres, direct sau indirect, promisiunea unor avantaje materiale sau morale, prin neîndeplinirea sau îndeplinirea condiționată a obligațiilor legale sau ca urmare a exercitării unor influențe.

Prin corupția serviciilor publice se înțelege devierea sistematică de la principiile de imparțialitate și echitate care trebuie să stea la baza funcționării administrației publice și care presupune că bunurile publice să fie distribuite în mod universal, echitabil și substituirea lor cu practici care conduc la atribuirea către unii indivizi sau grupuri a unei părți disproporționate a bunurilor publice în raport cu contribuția lor.

Încercând a identifica factorii generali cu impact negativ care generează corupția în administrația publică vom menționa:

- persistența mentalităților conservatoare atât la nivelul autorităților publice, cât și al societății în ansamblul ei;

- personalul autorităților publice, provenind, în mare parte, din structurile fostului regim, a continuat și mai continua încă să acționeze într-o maniera discreționară, specifică unui regim dictatorial;

- la nivel social, este, destul de puternic, înrădăcinată obișnuința de a se aștepta directive de la organele statului, acestuia revenindu-i, potrivit unei asemenea mentalități, sarcina de a rezolva toate problemele [13].

Corupția politică definește ansamblul de acte, fapte și comportamente care deviază moral și ilegal de la îndatoririle oficiale ale exercitării unui rol public de către anumite persoane sau care transgresează normele privind interdicția exercitării anumitor forme de influență politică în scopul obținerii unor avantaje personale [14]. Spre deosebire de corupția administrativă, susține Igor Munteanu, corupția politică ar putea fi denumită drept un sistem care favorizează cumpărarea loialității politice sau administrative prin mijloace ilicite, furnizate prin intermediul unor relații de autoritate [15].

Corupția politică este legată în special de activitatea parlamentară și a partidelor politice, aici incluzându-se: efectele negative ale imunității parlamentare, influențarea inițiativelor legislative, finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale. În cazul unei campanii electorale lipsite de corupție cetățenii fac alegerea între programele partidelor politice și candidații care, după părerea lor, le-ar satisface mai deplin interesele, servind, totodată, scopurilor dezvoltării statului. Dar în caz de corupție, de folosire a fondurilor secrete de mituire a alegătorilor, susține cu bună dreptate Valeriu Pascaru, partidele politice și candidații ajung la putere nu datorită propunerii unor platforme acceptabile pentru majoritatea populației, ci în urma coruperii electoratului. Acest fapt antrenează distrugerea principiilor democrației, căci are loc nu concurența programelor politico-sociale, ci concurența surselelor [16].

În cadrul corupției politice se includ:

✓ activitățile de finanțare și subvenționare ilegală a campaniilor electorale;

✓ cumpărarea voturilor cu ocazia alegerilor;

✓ promovarea preferențială în funcții guvernamentale pe criterii politice;

✓ acțiuni ilicite de înființare a unor partide, de alegere și realegere a anumitor candidați.

Corupția economică, denumită și criminalitatea economico-financiară include actele și faptele ilicite și ilegale comise de indivizi, asociații, societăți sau organizații în legătură cu derularea unor afaceri și tranzacții financiare, bancare, vamale, comerciale, prin utilizarea înșelăciunii, fraudei, abuzului de încredere. În urma acestor activități sunt prejudiciate interese economice colective sau particulare (cazul tipic al delicventelor de fraudă bancară, evaziune fiscală, bancară, concurență și reclamă neloială).

Corupția economică, în cea mai simplă accepție, poate fi percepută ca totalitatea actelor de infracționism care se derulează sau care au loc în legătură cu efectuarea unor tranzacții sau afaceri [17].

Corupția din justiție. Prin corupția din justiție se înțelege orice act de influențare negativă a persoanelor care își desfășoară activitatea în sistemul juridic, prin care este afectată imparțialitatea procedurilor judiciare în scopul de a obține un beneficiu nelegitim de către ele sau pentru părți.

Este de subliniat faptul că există două tipuri de asemenea influențe negative asupra justiției. Primul tip privește influențele nepotrivite prin care se afectează independența justiției ca sistem și/sau independența judecătorilor ca indivizi – ne referim la factorii de presiune asupra justiției. Inclundem aici, de exemplu, implicarea politicului în modalitatea de recrutare și numire a judecătorilor, afectarea negativă a salariului acestora, influențarea modului de repartizare a dosarelor ori de desemnare a judecătorilor în complete. Combaterea lor se realizează prin garanții menite să protejeze in-

dependența funcțională a sistemului și independența individuală a judecătorilor (cum ar fi inamovibilitatea, existența unui consiliu judiciar etc.), garanții a căror analiză nu intră în scopul prezentei lucrări.

Al doilea tip de influențe nepotrivite asupra corectitudinii procedurilor judiciare se referă la încălcarea conduitei etice de către agenții din sectorul juridic ori a cumpărării bunăvoinței lor [18].

Din formele de corupție menționate în administrația publică se desfășoară corupția administrativă deși are tangențe atât directe, cât și indirecte cu corupția politică și cea economică, grație faptului că, adeseori, subiecții formelor de corupție nominalizate sunt funcționarii publici, persoanele cu funcții de răspundere, deținătorii de demnități publice.

Cea mai periculoasă formă de corupție, bineînțeles este corupția politică, deoarece în rezultatul acesteia are loc degradarea societății afectate.

Cea mai răspândită formă a corupției o are corupția administrativă.

Dependența și interdependența între toate formele de corupție.

Dacă elitele politice sunt percepute ca fiind corupte, omul simplu nu poate să vadă de ce nu ar trebui să reproducă și el același tip de comportament pentru a-și acumula bunuri, sau, eventual, bogății prin mijloace mai puțin legale, pentru sine și pentru apropiații săi.

Din acest motiv, corupția în ansamblul elitelor imprimă o decădere dramatică asupra standardelor pe care publicul le consideră drept rezonabile, forțând publicul să întreprindă acțiuni de auto-protejare și auto-reținere în susținerea acestor elite [19].

Referințe bibliografice

1. Profiroiu, M., Parlăgi, A., Crai, E. *Etică și corupție în administrația publică*, București, Editura Economică, 1999
2. Legea României nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție. (Monitorul Oficial nr. 219 din 18 mai 2000)
3. Sergiu Brânză, Xenofon Ulianovschi și alții. *Drept penal. Partea specială*, vol.II, Cartier juridic, 2005, p.633

4. Alexei Barbăneagră și alții, *Codul penal al Republicii Moldova. Comentariu*, Chișinău, 2003, p.698

5. Legea României nr. 286/2009 privind Codul penal, Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea 1, Nr. 510 din 24 iulie 2009

6. Alexei Barbăneagră, op.cit., p.699

7. Sergiu Brânză, Xenofon Ulianovschi și alții. *Drept penal. Partea specială*, vol.II, Cartier juridic, 2005, p.646

8. O. Loghin, T. Toader. *Drept penal român. Partea specială*. Casa de Editură și Presă "Șansa", București, 1994, p.351

9. Legea României nr.161 din 19 aprilie 2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției. Publicată în: Monitorul Oficial Nr. 279 din 21 aprilie 2003. Text actualizat. Monitorul Oficial al României, Partea I, 5 ianuarie 2009.

10. Legea nr.16 din 15.02.2008 cu privire la conflictul de interese. Monitorul Oficial nr.94-96 din 30.05.2008, art.351

11. Valeriu Cușnir, *Corupția: Reglementări de drept. Activitate de prevenire și combatere*, Partea I, Chișinău, 1999, p.25

12. Lucreția Ionescu Buiciuc, *Corupția*. http://www.editorialweb.ro/Articole/Business/Despre_coruptie.html#

13. Amititeloaie Alexandru, *Particularitățile abuzului de putere și ale arbitrarului politic în procesul democratizării vieții publice și a edificării instituțiilor statului de drept (cazul României)*, monografie, Ed.Candy, Iasi, 2004, p. 125;

14. Abraham,P. *Corupția*, Editura Detectiv, București, 2005, p.188

15. Igor Munteanu și alții, *Corupția politică: context și semnificații*, Ed.Cartier administrativ, Chișinău, 2001, p.22

16. Valeriu Pascaru, *Corupția în Republica Moldova. Aspecte juridice. Mecanisme de prevenire a fenomenului*, În "Corupția", Ed.ARC, Chișinău, 2000, p.80

17. Ani Matei, Ion Gh. Roșca, Andrei T. *Corupția. O analiza economică și socială*, Editura Economica, București, 2008, p. 44

18. Cristi Danileț, *Corupția și anticorupția în sistemul juridic*, Editura C.H. Beck, București, 2009, p.11

19. William and Charlote Wiser, *Behind Mud Walls*, Univeersity of California Press, 1963, p.128

DATE DESPRE AUTOR/ABOUT
AUTOR

Sulaiman MAHMOUD,
Președinte al Biroului juridic al
Comunității "Siria Liberă din
România". Doctorand ULIM.
Email: mahmoud@hotmail.com.

Sulaiman MAHMOUD,
President of Legal Bureau of the
Community "Free Syria of Romania".
Ph.D. student (ULIM)
Email: mahmoud@hotmail.com